

# САНД ОЛОХ

Х а н ы а т

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ  
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

1931 сылалтынны  
15 күнүттэн тахсар

№ 124 (6572).

1987 жыл. Алтынны 13 күнэ.  
ОПТУОРОУННУК

Сыаната  
3 харчы.

## ДОРУОБУЙА—КҮНДҮ КЫЛААТ

ССКП РК уонна ССРС Министрдерин Советын уон иккис плетилеткада уонна 2000 сылта диэри көмүс нөһүлүннээ доруобуйатын харыстааһыны сайыннары уонна ССРС-на доруобуйа харыстааһынын уларыта тутуу Сүрүн туһаайыларын бырайыактарын норуот бүтүүнүн дүүдүгэр таһаарбытара.

Бырайыакка бэлэстэмилэни курдук, кини доруобуйата кини дьолун, уугутун эрэ курдук сыаналамат, бу—үлэ өгөрүмүтүтүн үрдэттигэ, олох дойду эконо-мическай кыадын хантатынга наадалаах усуллубуйа. Дьэ ол да кини ССКП рай-комун бюротунан бигэрэтиллибит «До-руобуйа» программаны олоххо киллэрин-гэ хаһаангытааһар да үрдүк эппиэттэс, болломтолоох сыһыан эрийдилэр.

Бастабы хайысканан доруобуйа дьон доруобуйаларын харыстааһын, сысты-ганнаах ыарыктартан сэрэти буолуох-таах. Оройуон совхозтарыгар 9 Сүөсү-лүт дьизэлэр, өрөмүөннүүр-техническай предприятиеда душтаах спортивнай саа-ла, олох-дьаһах өгөтүнэн хааччылар, производственной управлениеда, дьон олохтор иккис кварталларга сылаас ту-леттар тутулунулар. Ити барыта үчү-гэй. Ол эрээри бу үгүс сирдэргэ кылаа-лык, совхозтарга кини ыарахан үлэтин механизациялааһын эбди аһылыгы тү-нэттигэ 13, поһуому таһаарыга 25, уу-латыга 65 бырыһыанга таһаарар. Хо-тонор ичэрэйдэр, тыһынылар, Оттон сүөсүлүтүтүтүнэн, сүрүннээ, орто оскуо-ланы 2-3 сыллаарыта бүтөрбүт эдэр-дэр үлэһиннэр.

Үлэһиннэр доруобуйаларын харыстаа-һын атын көрүүгүнэн кинилэри спец-таһынан хааччылы, тэрлэтэлэргэ физ-культунай, спортивнай үлэни күүһү-рүү буолар. Быстахтык ылааха, дьы-уот, коммунальнай хаһаайыстыба прои-водственной управлениетыгар тыһынай ыалдьыттан 84 үлэ күнэ сүтэриннээ. «Якуткоммунаэнерго» котельнайдарыгар көчөгөрдөр түүнүн хонон үлэһиннэр-рингэр усуллубуйа бастар мөлхөх, под-собнай хостор аһары тыһынылар, кир-дэхтэр. Атын да тэрлэтэлэргэ бала-һыанна атына суох. Үлэ коллективта-рыгар физикултурнай үлэни айымны-лаахтык тэрийи кыалдыбат, онуоха ба-за да мөлхөх. Совхозтарга утуһаах-тын үлэһиннэр спортивнай секциялар а-һаахтар, маассабаас кыһаах. Доруобуйа күнүн ытыгы бастаан утаа үчүгэйди-сидаланан иһэн аһардас тэрэһин суо-луттан, сымалыда. Бу спортивнай үлэ-лүтүтэр эрэ буруйдаа буолбатар бил-лэр, албах, көдүүстэх үлэни профком-нар тэрийнэхтэх этилэр. Бу күннэргэ ытыгыла турар оттуоттуур-быһбардыр муньахтарга чуолаан бу боппууосна анааи-миннэн көпсөтүтэххэ, көннөрөр суоллары тобулуохха.

Атын оттуунан нөһүлүннээни сэрэтэр көрүүгэ суолта бэрилэ илик. Ааспыт сыллааха нөһүлүннээни флюорографи-ческай чинчийи быһалаа баара-суоҕа 78,2 бырыһыан толоруллубута. Тэрлэт-лэр, хаһаайыстыбалар салайааччылар үлэһиттэри бары сэрэтэр көрүүнү ба-рыһыларын контуруолааһынга, усуллу-буйаны тэрийиһигэ кыһамыһы уура-кыһаттар. Оттон сэдигинэн ыалдьыи оройуонга элбик турар.

### Угуйар кирбиилэр

Улуу Октябрьскай со-циалистическай револю-ция 70 сыллаах юбилейа чугааан истэбин ахсын туһааннаах кирбиилэрин ылыттар ахсааннара улам эбиллэр.

Райпотребобщество св-тиһиллээхтик үлэһиннэр коллективтарыттан бүтүн Хатылытаабы (сэбиэдис-сий А. К. Аржанова), Болтоҕоҕо (С. Н. До-гонова) бородуукта уон-на Кыстык Кутдутаабы (Ф. Н. Игнатова) но-вуот күннээҕи туһана-р

Ийэ уонна оҕо доруобуйатын харыста-былын үрдүк таһымга тутуу—барыбыт ытык нээпит. Маннаах оройуонга про-блемалар суох буолбатахтар. Кини ба-лыһа төрөтөр отделениегытар санитар-най-гигиеническэй режими тутуһуна-рыга усуллубуйа суох. Хат дьахталла-ры диспансеризациялааһын, гинеколо-г-практарынан хааччылыгы эмнэ мөлхөх.

Кини доруобуйатыгар улахан суолта-ны аһылын бородуукталара ытталлар. Райпотребобщество нөһүлүннээни си-биэһэй, витаминнаах аһылыгынан хаач-чыларга үлэтин күүһүрдүтүтэх. Отону, тэллэйи хаһааны, хаппыстаны, оҕу-суну туһааһын курдук үлэлэри сүһү-дэр туруоруохха. Эт-үүт комбината үүт бородуукталарын дэлэтин, норуһунан элэтин боппуурунунан өссө дьарыктана-ра эрийдилэр. Сүбү сотору көмүһүн сү-һүнү маассабай олохтүү саваланыда. Оттон тахсар субпродукталары (сүөһү быарын, иһин-үөһүн, хаанын) үчүгэйди-астаан нөһүлүннээ остуолугар тир-дэххэ. Ордуу улахан болломтону кыра саастаах оҕолору аһылыгынан хааччы-лыы ылаахтаах.

Нөһүлүннээ доруобуйатын харыстаа-һынга эмп учрежденияларын материаль-най базалара, кадрларын хааччылыла-ра улахан суолталаах. Билигин оройуон-га 14 араас идэлээх 60 врач, 230 орто медицинскэй үөрэхтээх үлэһиттэр баал-лар. Кинилэри олохсунан үлэһити боп-пууостара эрэллээхтик быһаарыллыах-таахтар. Оройуоннары кини баһыһа салалтата эмигитер профессиональнай таһымнарын үрдэттигэ, врач аатын үр-дүтүк тутууларыгар ахсаабат кыһам-нытын ууруохтаах. Мисэтэтигэр кини-лэргэ партиянай, советскай органнар, профсоюзтар көдүүстэх көмөнү өнө-руохтаахтар.

Нөһүлүннээ элбэх ахсааннаах ту-руоруутун учуоттаан, бийыл оройуон-на стоматологическай поликлиника аһыллара былаанналар. Амбулаторияда электрокардиограмманы телефонунан быһа Якутскайдаагы диагностык ки-нигэ биэрэр кыах үөскөтө. Хирургичес-кай отделениеда уонна лабораториялар-га сага аппаратуралар туруорулуунулар. Шефствэ Нерюнгрини кытта сибээс бе-рэгөтүлүтүн практическай көмө улаатта.

Өнөһүлүүтүтэх тардылыгыта да эл-бэх ОАПХ советскай бигэрэтиллибит «Доруобуйа» программатыгар киллэри-либит дьаһыла-садтар тутууларын түр-гэттиэххэ. «Мындааайы» (директор В. П. Чичигинаров), «Мугудай» (С. Н. Сер-геев) совхозтар былаанга көрүлүбүт баһыһалар амбулаторияларын тутуу-ну саалаабааха олохтордо. Хадаар, Бол-тоҕо ФАП-тара ханнык да көрдөбүлгэ эппиэттэбэт дьэһэ-уонна үлэһиннэр, Уһун Күөлгэ итиннэхэ аналлаах дьыа олох да суох.

Дьон доруобуйатын харыстааһын пар-тия уонна государство социальнай про-граммаларын биһир сурун туһаайыста. Кини сөрүктэрин ситиһиллээхтик быһа-рыныи иккис былаанга үтүрүүү аа-хайбат буолуу сорунуулаахтык туора-тыллыахтаах. «Доруобуйа» програм-маны олоххо киллэрини хаһымыта совет-скай, партиянай, профсоюзнай органнар контуруолларыгар ылыллыахтаах.

табаардарын атылыыр маһаһыоннары ааттата-лыаха сөл.

Анна Константиновна-лаах сых тоус ыйыгар 259 тыһ. солк. былаан-наахтары 35,7 тыһ. солк. куоһардылар. Оттон Со-фия Ивановнаах куо-һарыылара—18,9 тыһ. солк. Федора Николае-ва дьэһэс ноллентива тустаах соруадыи 24,9 бырыһыаннан аһаа то-лорон иһэр.

Эргил предприятие-ларын хас биһирдэн кол-лектива бастыһаар кир-биилэригэр дьулуһуох-таах, ударнай вахтада ак-тивнайдык кытыахтаах.

Р. АРЖАНОВА,  
экономист.

### Ураты наадалаах километрдар

«Агропромхимия» хол-боһун шофердара Леонид Егорович Флегонтов, Степан Сергеевич Яны-шев, Данил Николаевич Кривошапкин тоус ый түмүгүнэн 1987 сыллаа-бы соруахтарыи тоһөр-дулар.

ММЗ маассыналаах Л.

### Репортаж

## Бу күннэргэ фермаба

Фермаба тийдэххинэ, кини эйгэтигэр киирдэх-хинэ, үлэ тэтиһинээхти-бара турар буоллаһына, санаан көтөһүлэр. Онук буолбута бийиги «Мында-аайы» совхоз Кыстык Кутдатыгар сылдыһып-пытытар. Комплекс икки хотонун быһаһын тухары ынах ынара, биедэрэлэргэ үүт курулуу тутулар-тыаһа иһиллэр. Ыаммы-тынан үүт сыта минни-гэстик дыргыһара.

Оттон корпустар тас өт-түлэригэр биһир суол үлэ-барара. Ол—нормоцехха.

Сүөһү аһылыгыи бэлэм-нээһини индустриальнай төрүтэ иантан садалаан эрдэҕэ. Манна үлэһэччи эппиэттэһэ сөччөһөн үр-дүүр. Күһүтэ айы 12-лин тонна бородууксуйаны оҕорон таһаарыа уонна ону сойуулааһа эрэ сүөһү айаар тирдизм дьэтэххэ—элбэх үлэ. Чахчы кы-йа-хото тутуом дьэбит ки-ни ылсан эрдэҕэ.

—Зоотехник рецептинэи оҕоробут, кыратык да туораабалпыт,—дьэҕэ Ва-лентин Макарович Ляху уонна зоотехник Акулина Александровна Кардашев-скай суруйан биэрбит ре-цептин нэлэһнэтии көрдөр-дө.

Бу—Андрей Василье-вич Бульварь биһигэһэ-тин дьоннор. Төрдүө буол-ан бөдөрөттөһөн үлэ-лиилэр эбит. Кинилэр Күһүтэ Молдавнаттан кэлбиттэр. Бийиги оро-йуоммутугар бастаһынан бийыл сайын тыһыһыча-нан тиир-бетон кон-струкциялары—блоктары государственнай стандарт-ка сөп түбэһэрдик оҕорон хаһаайыстыбалар тутуула-рыгар биэрдиһэр. Ол ма-тырыһаалынан, чолчу ы-лааха, Хахыһах отделе-ниетыгар кварталнай котельнайга, өрөмүөннүүр-техническай-предприяти-ска тутуу тохтообонко бар-да. Вэйэ олохтоох сиригэр

Көпсөтөн бүтүүбүт са-баһа сиилэс тийэбит при-центээх трантордар тийэи калаллар уонна ферма-дизки дьүһкүһэ турдулар. Нөһүлүннэр дьэһэһэ тра-ктористарыттан биһирдэ-төрө Старостин Инокен-тий Константинович ба-йыһыи сылдыһаар эбит.

—Күһүтэ 6 тонна сии-лэһи икки фермаба таһа-быт. Бу траншеяларга уопсайа 1500 тонна сии-лэс баар. Оттон 50 тонна-тын атын совхозтар ылаахтаахтар. Инээти-лээх аһылык буолан наа-дыһааччы элбэх,—дьэи көпсөтэ барытын заһа-нуоттаан үлэһингэ үө-рөмүт Инокентий Кон-стантинович.

Трантордар өр-өтөр тыһытылар ханнаһыта сабирдэрин лөлөччү кө-төхлүтүнэн нормоцех кон-вейергаар тийэи кудуччу аһыһылаан көбистилэр. Ону эрө күүтэн турбут смеситель спирини түстэ.

Ити курдук, үүтү ылар тутууга биһирдэтии тутулуһаах дьүһкүрдээх биһир дьүһүс ритми кылга-стын көрөн аһтаргыи эрэ эи өйгөр-саһаар дьиргэ-һини иһэн хаалар. Төһө оннугуй дьэтэххэ, бу дьон иһиллэринэн, дьүһкүрдэ-ринэн сарсыгыи түбүк-тээх күи, үөрүүлээх үтө күи аһылаата ууруллан эрдэҕэ эбэт.

бу сыта сыах тэриһини иккисилэ улахан. Билигин кыһыһыи көм буолан сыах үлэһэ тохтоуллан турар.

Тууһаһыт халпыһыта сытыгар кийиһиһыи сыт-таах кормоцех бородуук-суйатын састаабыгар: 1060 кг дуһа, 106 кг комбикорм, 10,6 кг туус, 10,6 кг иһэл, 636 кг хаппыста сабирдэһа киллэ-риилэр эбит. Бородуук-суйа отделение үс хотону-гар тирдидилэр. Күһүтэ—5628 кг, аһылык оһо-һулар.

—Смеситель толору кыһыһын үлэһэбэт эбит дьэ.—кыһабын.

—Саһаһы биһирдэлэ-риттэ. Толору да ылаһы-нан биһирдэ бэлэмнэ. Аһа маһтан ыла соломо эбээһит. Оччөгө аһылык састааба лаппа түһүөҕа,—дир Валентин Ляху.

Миниги кормоцех иһа ырааһа сөхтөрдө. Үгүс кормоцехтарга уу тохтон иһлэһа сытар буолааччы. Манна ол суох. Ити ой-дөнөр бу биһигэһа дьэи тохтиһа сүрдээх дьэһүр-дээхтар, онон ороһоһоһи-ниени кыһа-хото тутан туһаһаллар, юмугар туох эмэ алдыһыи-кээһини баар да буоллаһына туо-ратан иһэлэр, Оһон те-хника саахаллаһытыи та-һаарбаттар.

Көпсөтөн бүтүүбүт са-баһа сиилэс тийэбит при-центээх трантордар тийэи калаллар уонна ферма-дизки дьүһкүһэ турдулар. Нөһүлүннэр дьэһэһэ тра-ктористарыттан биһирдэ-төрө Старостин Инокен-тий Константинович ба-йыһыи сылдыһаар эбит.

—Күһүтэ 6 тонна сии-лэһи икки фермаба таһа-быт. Бу траншеяларга уопсайа 1500 тонна сии-лэс баар. Оттон 50 тонна-тын атын совхозтар ылаахтаахтар. Инээти-лээх аһылык буолан наа-дыһааччы элбэх,—дьэи көпсөтэ барытын заһа-нуоттаан үлэһингэ үө-рөмүт Инокентий Кон-стантинович.

Трантордар өр-өтөр тыһытылар ханнаһыта сабирдэрин лөлөччү кө-төхлүтүнэн нормоцех кон-вейергаар тийэи кудуччу аһыһылаан көбистилэр. Ону эрө күүтэн турбут смеситель спирини түстэ.

Ити курдук, үүтү ылар тутууга биһирдэтии тутулуһаах дьүһкүрдээх биһир дьүһүс ритми кылга-стын көрөн аһтаргыи эрэ эи өйгөр-саһаар дьиргэ-һини иһэн хаалар. Төһө оннугуй дьэтэххэ, бу дьон иһиллэринэн, дьүһкүрдэ-ринэн сарсыгыи түбүк-тээх күи, үөрүүлээх үтө күи аһылаата ууруллан эрдэҕэ эбэт.

Семен ПОПОВ,  
бийиги аналл. корр.



Синмонтарга: Валентин Ляху; Петр Федоров сме-сителгэ хаппыһыта-сабирдэһи утар.

## Октябрь иннинээҕи охсуулаах вахтаба

Флегонтов сый устата 155 тыһ. тонна-километр оҕоруктааһын 169 тыһ. тонна-километрнан толордо. Эдэр шофер Данил Кривошапкин ав-томобиль рулун кыйтаан туһпута, онон киннэхэ атыттардааһар кыра бы-лаан—55 тыһ. тонна-ки-лометр тирдидилибитэ. Ону иһин тоус ыйынан 19 тыһ. тонна-километр-ныан куоһарда.

Коллектив чулуу шо-ферунан В. П. Диодоров буолла. Владимир Про-копьевич бу күһүтэргэ ик-ки сыллаах кирбиитин ыла. Күүи автомобиля

былааннаах 240 тыһ. тонна-километр онугар 275 тонна-километры сүүрдэ.

Шофердар хас биһир-дин тонна-километрдаа бу—баһыһаттан, хо-ду-һаттан үрдүк үүнүүнү ылыһыи, тыа хаһаайыс-тыбатын наадалаах тө-риһиринэн, о. д. а. хаач-чылар ураты наадалаах километрдар.

С. КУЗЬМИН.

### Бастээх бириистэнигэр

«Мугудай» совхоз—ку-раан дьылтан ордуу эл-бэх хоромыһуну ылбыт хаһаайыстыбалартан биһир-дэһэрэ. Бу күһүтэ ха-һаайыстыба сүөһүнү аһы-лыгыиан хааччыһыи кү-чүмэрийдэрин утарсар дьа-һаллары олохтүүр. Онуо-ха саһаай улахан бол-

домто, биллэн турар, өрүс суолунан адалылар аһы-лыгы—курууһаһыһыи, тийэһигэ-таһыһыи уурул-лар.

Аллараа Бастээххэ Егор Егорович Артемьев уонна Владимир Алленсеевич Варламов салайааччылар-даах иһин биһигэһа оту комбинорму, туорах бур-дугу, солоһону куруус-таһыһыи сменанан үлэ-лиилэр. Кытыла бастаан ааллар тинсизхэтиртан ыла сыйһылаһа суох сы-ралаһар Михаил Данило-вич Пермяков, Михаил Дмитриевич Сивцев кур-дук бастыг-рабочайдар дьэһиһэ үтө хоһобуру көрдөрөллөр.

Олохүмэттэн уу сыл-бархайын былдыһа өссө үс аал айаһаан иһэр. Итилар сотору Аллараа Бастээх кытылыгар тик-снэхтэрэ.

Ф. СМЕРНИКОВ.



**ОРОЙУОНГА** УУТУ  
государства тутта-  
ры былааны толоруу-  
улаты күчүмдөй бала-  
нына үчкөзбөтүн ту-  
нун хайыкка сурулган  
тутар. Абыс ыйга 637  
таа үт ситэ соботуоп-  
каламтата. Итиник  
улахан хаалы келинген  
сылга тааарылла илик.  
Уустук балаанын ааттан  
тахсан былааны булгуч-  
адорор сылаан оро-  
йуоннаагы агропромыс-  
леннай холбоон балаан  
ыйын уонна алтыннычы  
ууту туттарыга охсуу-

тан 882,3 тонна ууту со-  
ботуопкааан графичан  
85,2 бырыһыан ситиһи  
иһэр. Ааспыт ыйдаагы  
былааны 11,8 тоннаан  
аһарда эрээр, уопсай хаа-  
лыта өссө да олус ула-  
хан. Хатылы уонна Бол-  
тоно отделениелара сүө-  
һүнү кыстыкка үчүгөйдик  
олохтообуттар ахсаанна-  
рыгар нирэллэр. Ынах-  
тарга эби аһылыгы эрд-  
төн ситиһи суода-иһэ  
суох хаалбата — балаан  
ыйыгар биһр фуражнай  
ынахтан 185—182 кило-  
грамм ууту ыан толоон-  
норго эрэ сабырытарды-

## Урдук ыам днөвнигэ

Оройуон совхозтарын манньы фер-  
малара, тигөөһүн уутурдэр контуруол-  
луур двордара уонна бирдирдирдэ ман-  
ныксыттарга юбилейдаах сылта ууты  
маны урдутар иһин социалистическай  
куоталаһыларын тобус ыйдаагы түмүк-  
төрө манньы буолулар (бастагы колон-  
када—сыл сабаланыаһытан биһр фу-  
ражнай ынахтан тоһонү ыбыттар, ик-  
кисэ—ол иһигэр балаан ыйыгар, ил-  
дограмынан).

| ФЕРМАЛАР                  |      |     |
|---------------------------|------|-----|
| 2000 кг үөһэ кирбик       | иһин |     |
| «Маяк» (Толоон)           | 2008 | 254 |
| «Кырыс I» (Хадаар)        | 1365 | 156 |
| 2000 кг иһин              |      |     |
| Кыстык Кугда I (Болугур)  | 1463 | 203 |
| «Юбилейнай» (Болугур)     | 1477 | 168 |
| «Кустук» (Толоон)         | 1515 | 211 |
| «Аартык» (Одзулуун)       | 1487 | 185 |
| 1900 кг иһин              |      |     |
| «Эрчим» (Одзулуун)        | 1451 | 231 |
| Кыстык Кугда II (Болугур) | 1638 | 198 |
| Сугулаан (Хатылы)         | 1378 | 151 |
| «Эрал» (Маралайы)         | 1271 | 164 |

| 1800 кг иһин       |      |     |
|--------------------|------|-----|
| «Чазир» (Толоон)   | 1657 | 177 |
| «Сардага» (Солоон) | 1371 | 141 |
| «Төрүт» (Толоон)   | 1263 | 164 |

| ЫАНЫЫКСЫТТАР            |      |     |
|-------------------------|------|-----|
| 4200 кг иһин            |      |     |
| Захаров В. М. (Толоон)  | 3521 | 414 |
| 3000 кг иһин            |      |     |
| Собаккин Е. Г. (Солоон) | 2468 | 293 |
| Дюдорев В. И. (Болугур) | 2013 | 318 |

| 2500 кг иһин              |      |     |
|---------------------------|------|-----|
| Парфенов А. Н. (Одзулуун) | 2116 | 200 |
| Чолпан Л. А. (Чыалпары)   | 1987 | 211 |

| 2300 кг иһин                |      |     |
|-----------------------------|------|-----|
| Смирдонова М. Е. (Хадаар)   | 1815 | 196 |
| Аксентьева Н. Е. (Одзулуун) | 1778 | 216 |
| Шеломова Т. И. (Толоон)     | 2436 | 289 |

| КОНТУРУОЛЛУУР ДВОРДАР               |      |     |
|-------------------------------------|------|-----|
| Ууту ыаһын физическай көрдөрүүтүнэн |      |     |
| Төбүрүн (Маралайы)                  | 2440 | 150 |
| «Кырыс II» (Хадаар)                 | 1451 | 114 |
| Куулла Кула (Одзулуун)              | 1649 | 116 |
| «Бидан» (Килээн)                    | 1481 | 110 |
| «Маарыкчаан II» (Чакыр)             | 1225 | 170 |
| Сугулаан (Хатылы)                   | 947  | 180 |
| «Илгэ» (Сылан)                      | 1174 | 110 |

## Ыйдаагы — баар. Оттон сыллаагы?

Ууту туттарыга бастагы охсуулаах ый түмүктөрө

лаах ыйдарынан билдэр-  
битэ. Онуоха куоталаһы  
аналлаах усулуобуйата би-  
гэрэтиллэбитэ. Бу иһин  
ый албагы быһаарыах-  
таахтар.

Бастагы охсуулаах ый  
түмүктөрө хайдахтарын?  
Барыта 915,1 тонна үрүт  
илгэ атыга баран ый-  
даагы былаан 101,7 бы-  
рыһыан туолла. Омос кө-  
рүүтэ, сит үчүгөй түмүк.  
Ол эрээр охсуулаах ый  
көрдөбүлэ лаппа үрдүк.  
Соруулаах быһыытынан,  
1110 тоннаы туттаран  
сыллаагы графиктан хаа-  
лы ардын 211 тоннаан  
кыччатыллыахтаах этэ.  
Балаан ыйындаагы былаа-  
ны бэрт кыратык аһара  
түһүү суотутар — иһтөн-  
күүстөн 15 эрэ тонна кээ-  
ртилиһтэ. Онон сыллаа-  
гы государственнай бы-  
лааны толоруу өссө уус-  
тутурда. Мантан хаалбыт  
үһөйөх ыйга былааны та-  
һынан, холобур. Сылан  
курдук улахан отделение  
тобус ыйга ыабыт уутун  
аһары туттарыллыахтаах.

Балаан ыйыгар биһр  
да хааһыстыба кыаһын  
толору туһаммата. Оро-  
йуоннаагы куоталаһыга  
бастаан иһэр «Мугудай»  
совхоз (былааны толоруу  
иһэр соботоох хааһысты-  
бабыт) бу көмгө эрдэттэн  
иһтөн мөдүчү тутта.  
Ыйдаагы кирбинни Чыап-  
пара уонна Толоон отде-  
лиениелара балаача элбэи  
ыабыттарын эрэ суотутар  
аһарда. Иһтэ ыһан уу-  
һун иһэр былааны аһара  
толорууга муһууммут  
саппааһын бэрт кыраан  
хаһатта. Тодус ый түмү-  
гүнэн «мугудайдар» 1478  
тонна ууту атылааннар  
туһааннаах графичы 6,7  
бырыһыан куобардылар.  
Кыстыкка кирбингэ Мар-  
алайы отделениета мө-  
төөн биһрдэ, ууту ылы-  
га мйдаагы кирбинни  
87,3 эрэ бырыһыан  
толордо.

Карл Маркс аатынан  
совхоз отчуоттуур ыйга  
106 тоннаы туттаран бы-  
лааны 12,8 бырыһыан  
аһарда. Онон государ-  
ствода иһтөн дуона суо-  
ду сарбыһан 86,4 тоннаы  
хаалларда. Төрдүс квар-  
талга кыра хааһыстыба  
итини барытын сотор  
курдук үлэллэ дуо? Одзу-  
лууннар ааспыт ыйга  
манньыгы кыстыкка ил-  
лэрингэ үүтөн-аһан сү-  
тэрбиттэрэ элбэх. Эмиз  
арылаһылар курдук,  
фермалары эби аһылы-  
гынан хааччыбакка кээ-  
дизлэ иһигэр күннээги  
«валовканы» үс центнергэ  
төннө нактаһыттар.

лар. Ол эрээр ити да-  
ны ситиһи совхоз собо-  
топка сыллаагы кирбин-  
тин ыларыгар битэ эрди  
үөскөппэтэ. Субуруускай-  
дар төрдүс квартал былаа-  
ны таһынан 153,2 тон-  
наы атылаһахтаахтар.

Эрилик Эристин ааты-  
нан совхоз тобус ый тү-  
мүгүнэн графика кирбэ-  
тэр даһаны лаппа тут-  
саһар кыахтаах этэ. Бу  
өттүнэн көрөр буолаахха  
балаһыһыта хаалы-  
лаахтартан хайаларыттан  
да ордук. Балаан ыйы  
1 күнүгүнэн, 80,6 тон-  
на иһтэртэ. Эрилик кур-  
дук бөдөн хаһаһыстыба  
итини таһарас оһоскуо  
суода дии санаа баары.  
Дыала буоллаһына аты-  
ны көрдөрдө. Отчуоттуур  
ый устата совхоз бу «су-  
гаһара» 103,8 тоннада  
түһүс ыраата. Онуоха  
эмиз кыстыгы кыһан тө-  
рийбэтэхтэрэ атахтаата.  
Совхоз Чакыртан ураты  
отделениелара уут валон-  
ной ыаһын ыйдаагы бы-  
лааны толорботулар. Ор-  
дук Хадаардаах Хааһыс  
хааллылар.

Саамай элбэх нэһэ  
кирбинт хаһаһыстыбаан  
«Чурапчы» совхоз буолар.  
Аһыс ый түмүгүнэн 227  
тонна ууту ситэ соботуоп-  
калаабата. Тохсус ыйга  
онно 5,7 тонна эбилиһэ.  
Хаалыы олус улахан, бу  
бөйөтэ совхоз күһүгү ик-  
ки ыйдаагы үлэтигэр тэ-  
нэх. Манна сыллаагы бы-  
лааны толорор — туһуна  
көпсөтиллэбэт. Ол ону-  
гар иһин-күүһү төһө кыла-  
ларынан сарбыһан сылы  
түмүктүүр соруу туруох-  
таах.

«Мындааһы» совхоз  
отчуоттуур ыйга 144,6  
тонна ууту туттаран ту-  
һааннаах графичы 101,8  
бырыһыан толордо. Эрдэ-  
тэри быһаары тэбиги-  
гэр сыллаагы государ-  
ственной былааны толорор  
өссө да болуруоска ту-  
рар. Төрдүс кварталга бы-  
лааны таһынан 141,4 тон-  
наы соботуопкаһан на-  
да.

Ааспыт тобус ыйга тут-  
тарыллыбыт ууттан 59,6  
бырыһыан бастагы суо-  
таарыһан сыналанына. Бу  
көрдөрүү бирдин совхоз-  
тарын манньы: «Мугу-  
дай» — 84,3 бырыһыан  
«Мындааһы» — 80,8  
Карл Маркс — 66,1, «Чу-  
рапчы» — 56,3, Субуруус-  
кай — 54,3, Эрилик Эри-  
стин — 24,2 бырыһыан.

Бастагы охсуулаах ый  
түмүктөрө куутулуубуту-  
нээрдэр лаппа мөдүчү бу-  
лдулар. Оттон ол государ-  
ственной былаан дыла-  
тын өссө уустугутта.

П. ПОПОВ.



## Хаалылаахтар быһаарыы биэрэллэр БЫЛААН ТУОЛАРА ӨСӨ УУСТУГУРДА

Ааспыт ыйдаагы бы-  
лааннарын толорбоон  
куоталаһыга хаалы-  
лаахтар ахсааннарыгар  
кирбинт тэриһтэр са-  
лааһааччыларын кылгас  
быһаарыларын ылы-  
быт.

**А. А. СИВЦЕВ, кин-  
сөтү директора:**  
— Балаан ыйындаагы  
былааннары үбү иһлэ-  
рингэ даһаны, көрөчтү-  
нү хабыта даһаны  
ыраадынан толорботу-  
бут. Атырдыах ыйындаагы  
кирбинтэр эмиз кыһан  
ылылабытка хаалыт-  
тар. Биллэн турар, от-  
чуоттар, о. д. а. үлэни-  
тэр атын оройуоннарга  
барыылара көрөчтү ах-  
сааны олус аһаһатта.

Хаалыы биһр биричи-  
нэтэ ити буолара саарба-  
га суох. Манньы бала-  
һыһында тэриһэр үлэ-  
ни күһүрдүбэтэхтинин,  
сорох киниустановаһалар  
үлэлэрэ ситэ контуруол-  
лаһытаһын билиһэбит.  
Онуоха эби репертуар  
даһаны эрдэтэ дьон ки-  
чэбэ тардыстыһын лап-  
па мөлтөттө. Кулууптар  
турунтара армиз үчүгө-  
йэ буоллар, балаан  
ыйыһаагы былаантан  
олус ыраадынан хаалы-  
суохтаах этибит. Мыры-  
лаһа, интернат-оскуола-  
да киниустановаһаларга  
сөптөөх үлэһини усулу-  
буһуу тэриһэ аһаһаттар.  
Одзулууннаагы киниу-  
станова олус хойутаан

СПТУ-га үлэллэн эрэр.  
Манна даһаны сөптөөх  
усулуобуйа хааччыла-  
бата, Хатылыта. Болто-  
нодо оттуу сезона олус  
хойутаата. Бу барыта  
бизинс үлэһитин улахан  
нын сырдытаата. Иһтэ  
гыһан алтынныгы эмиз  
бастагы күһүртөн сөп-  
төөх тэтиһи ылаһаһыт.  
Бу ыйга 7500 солк үбү  
киллэрнэхтэхтин, 54700  
көрөчтүнү хабыахтаах-  
пыт. Билиһэбит: мань  
толорор олус уустук.  
Бастаан турар, бары  
ханаалларынан рекла-  
лаһыны күһүрдүөхлү-  
түн наада. Соторутаагы-  
ты алта саһа киниһи  
ылбыһыт. Итиһи дьон  
билдиритгэр көрүүтү эр

**Б. АЛАБАН** ыйыгар  
оройуон промышлен-  
най предприятиеларын  
уонна хааччылар тэри-  
лэлэрин социалистичес-  
кай куоталаһыларыгар:

**БАСТААТЫЛАР**  
Бастагы бөлөххө:  
**Райпотребобщество** (бы-  
рабыһыһыа председ-  
теле Тимофеев Ф. А.,  
партийнай тэриһтэ сек-  
ретара Анемодистова Н.  
Е., профсоюз райкомун  
председателэ Григорьева

## ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛИЭХХЭ

А. Г., комсомольскай тэ-  
риһтэ секретара Елисее-  
ва П.) — розничнай та-  
баар эргирин былааны  
105,9 бырыһыан толорон.  
**Лесопункт** (начальник  
Кыһаһытов И. Н., пар-  
тийнай тэриһтэ секрета-  
ра Слепцова В. И.,  
профком председателэ  
Манаров И. Г.) — таба-  
рынай бордорукуһаны  
огоруу былааны 120  
бырыһыан, бордоруку-  
һаны баттары мйдаагы  
кирбинтин 100 быры-  
һыан толорон.  
Суолу тутар-өрөмүөн-  
нүүр участвак (началь-  
ник Евграфов В. Н., пар-  
тийнай тэриһтэ секрета-  
ра Слепцова В. И.,  
профком председателэ  
Козлов И. В., комсо-  
мольскай тэриһтэ секре-  
тара Захаров А.) — үбү  
уопсай кэмнэһин былаа-  
нын 110 бырыһыан толо-  
рон.

**Иһис бөлөххө:**  
**Аппарат** (начальник  
эбэһиннэһин толороччу  
Попов А. П., профгруп-  
порт Слепцов В. Е., ком-  
сомольскай тэриһтэ сек-  
ретара Захарова А.) —  
үбү киллэрин ыйдаагы  
былааны 130,7 быры-  
һыан толорон.

**ХААЛЫЛАР**  
**Иһис бөлөххө:**  
**Кинсөтү дирекция**  
(директор Сивцев А. А.,  
партийнай тэриһтэ сек-  
ретара Канди́нский И.  
И., профком председате-  
лэ Яковлев А. Ф., ком-  
сомольскай тэриһтэ сек-  
ретара Кириллина Н.) —  
үбү киллэрин былааны  
66,6 бырыһыан толорон.  
**Аптека** (сэбидиссэй  
Романов А. М., профком  
председателэ Никитин  
М. Н., группкөсөрг Гер-  
асимова В.) — розничнай  
табаар эргирин былаа-  
нын 97,6 бырыһыан то-  
лорон.

тиһрдөн көрөчтү элби-  
рин ситиһнэхтэхтин. И-  
киһини, оройуон иһигэр  
киһэ эргирин күһүр-  
дүөхтэхтин.

**А. Н. РОМАНОВ, ап-  
тека сэбидиссэй:**

— Эмиз хааччы-  
лыбыт үчүгөй. Эми  
атылаһы аһыаата.  
Онуоха эби тигэ сыл-  
дан атыһыһыга аһаан  
транспорты кыһан ту-  
руорсан ылаһыбыт. Но-  
һиллэнтэргэ таһааран ва-  
га, битт курдук табаары  
атыһыһан биһр сырыһыга  
2-3 тыһ. солк. иһлэрнэх-  
хэ сөп этэ.  
Алтынныһытаагы бы-  
лаһыһыт өссө улахан.  
Розничкада 13,5 тыһ.  
солк. атыһыһахтаахпыт.  
Мань толоробут хайы-  
һы уустугурда: инвенти-  
ризация үс күнү сүтэр-  
дибит.

Автор фотота.

